

Lovisa stads principer för skolskjuts inom förskoleundervisning och grundläggande utbildning

Nämnden för fostran och bildning, 3.5.2022
Nämnden för fostran och bildning, 1.6.2022
Nämnden för fostran och bildning, 20.3.2024
Nämnden för fostran och bildning, 25.9.2024
Bildningsnämnden 22.4.2026 § 52

Innehåll

1.	Lagstiftning.....	2
1.1.	<i>Lag om grundläggande utbildning .....</i>	2
1.2.	<i>Bestämmelser i andra lagar och förordningar.....</i>	3
2.	Rätt till skolskjuts.....	4
2.1.	<i>Primärskola dvs. närskola/närmaste plats för förskoleundervisning .....</i>	5
2.2.	<i>Skolvägens längd.....</i>	5
2.3.	<i>Tid som får användas för skolresor .....</i>	5
2.4.	<i>Skolvägens farlighet.....</i>	6
2.5.	<i>Förskoleundervisningens skolskjuts och småbarnspedagogikens skiftesvård .....</i>	6
2.6.	<i>Skolskjuts från två bostadsadresser, tidsbegränsat försök 1.8.2026-31.7.2028 .....</i>	7
3.	Att ansöka om och bevilja förskol- och skolskjutsar	8
4.	Att planera och ordna skolskjutsar	9
4.1.	<i>Väntetider för transporter .....</i>	9
4.2.	<i>Skolskjutsar som avviker från läsordningen .....</i>	10
4.3.	<i>Ersättning till ledsagare för transport.....</i>	10
4.4.	<i>Att skjutsa eleven om det finns lediga platser.....</i>	10
4.5.	<i>Informering.....</i>	10
5.	Regler och anvisningar	11
5.1.	<i>Anvisningar för elever och vårdnadshavare .....</i>	11
5.2.	<i>Anvisningar för skolor .....</i>	13
5.3.	<i>Anvisningar för trafikidkare och chaufförer .....</i>	14
5.4.	<i>Elevförteckningar .....</i>	15
5.5.	<i>Undantagssituationer och meningsskiljaktigheter.....</i>	15
6.	Trafikfostran och -säkerhet.....	17
7.	Bilagor.....	18
7.1.	<i>Skolornas mätningpunkter för en skolresa.....</i>	18
7.2.	<i>Direktiv för att räkna risktal för att korsa vägen .....</i>	19

1. Lagstiftning

1.1. Lag om grundläggande utbildning

6 § Bestämmande av skolplats för eleverna

Undervisningen i kommunen ska ordnas så att elevernas resor med hänsyn till bebyggelsen, skolornas och andra undervisningsplatsers placering samt kommunikationerna är så trygga och korta för eleverna som möjligt. När förskoleundervisning ordnas ska dessutom beaktas att de barn som deltar i undervisningen har möjlighet att utnyttja småbarnspedagogisk service.

Läropliktiga och andra som får sådan undervisning som avses i denna lag ska av kommunen anvisas en närskola enligt 1 mom. eller en annan lämplig plats, vid vilka utbildningen enligt 4 § 1 och 2 mom. i denna lag sker på elevens eget språk, om kommunen är skyldig att ordna undervisning på nämnda språk.

En elev som får förskoleundervisning kan som plats för undervisningen även anvisas en sådan plats inom småbarnspedagogiken som avses i 4 § 1 mom. och som uppfyller motsvarande krav eller någon annan plats som lämpar sig för förskoleundervisning. Av grundad anledning som har samband med undervisningen kan kommunen byta plats för undervisningen utan att ändra på undervisningsspråket.

32 § Skolresor

En elev i grundläggande utbildning eller påbyggnadsundervisning som har längre än fem kilometer till skolan har rätt till fri transport. En elev i förskoleundervisning som har längre än fem kilometer från hemmet till förskoleundervisningen eller från sådan småbarnspedagogisk verksamhet som avses i lagen om småbarnspedagogik till förskoleundervisningen har rätt till fri transport hemifrån direkt till förskoleundervisningen eller från småbarnspedagogiken till förskoleundervisningen och från förskoleundervisningen hem eller till småbarnspedagogiken.

En elev i grundläggande utbildning, påbyggnadsundervisning eller förskoleundervisning har rätt till fri transport också när den väg som avses ovan med beaktande av hens ålder eller andra omständigheter är alltför svår, ansträngande eller farlig. Ett alternativ till fri transport är ett tillräckligt understöd för transport eller ledsagande.

Elevens dagliga skolresa som ordnas enligt 1 mom. får med väntetider inberäknade ta högst två och en halv timme i anspråk. Om eleven när läsåret börjar har fyllt 13 år, får skolresan ta högst tre timmar i anspråk.

Om en elev antas till någon annan skola eller plats för undervisningen än den som avses i 6 § 2 mom., kan såsom villkor för antagningen ställas att vårdnadshavaren svarar för de kostnader som transporten eller ledsagningen medför.

Eleven som väntar på transporten ska ha möjlighet till handledd sysselsättning.

Morgon- och eftermiddagsverksamhet ska ordnas med beaktande av att de barn som deltar i verksamheten och som enligt 32 § har rätt till stöd för skolresor har möjlighet att använda denna förmån.

1.2. *Bestämmelser i andra lagar och förordningar*

Nämnden för fostran och bildning har beslutat om elevupptagningsområdena och principerna för ordnande av skolskjutsar (29.4.2020 § 41). I ärenden som gäller skolskjutsar inom förskoleundervisning och grundläggande utbildning fattas beslut av de tjänsteinnehavare som avses i stadens gällande förvaltningsstadga (§ 35.4–35.5). Skolornas rektorer fattar beslut i enlighet med de givna direktiven om skolskjutselever inom förskoleundervisning och grundläggande utbildning utgående från skolvägens längd och farlighet. Utbildningschefen beslutar om beviljande av behovsprövade skjutsförmåner i enlighet med de givna direktiven.

Stadsstyrelsen har fattat ett upphandlingsbeslut om persontrafiken i Lovisa stad (11.5.2020 § 117). Man har ingått upphandlingskontrakt i enlighet med 128 § i upphandlingslagen med de trafikidkare som valts att sköta skolskjutsarna.

Kommunen har försäkrat alla elever mot en olyckshändelse inom förskoleundervisningen/i skolan eller under skolresan hos försäkringsbolaget If. Försäkringen gäller tiden inom förskoleundervisningen/i skolan samt exkursioner och andra utflykter som skolan ordnar. Försäkringen ersätter alla vårdkostnader som förorsakas av olycksfallet. Skolans försäkringsbolag är If. Saksador ersätts inte. Vid trafikolycksfall ska man ansöka om ersättningar i första hand hos det försäkringsbolag där man har trafikförsäkringen.

Vägtrafiklag (729/2018) 90 §, Bilbälte och andra skyddsanordningar för sittplatser

Kommunikationsministeriets förordning om belastning och säkerhetsarrangemang vid transport av skolelever och barn i dagvård (553/2006)

Lag om användning av alkohol vid skol- och dagvårdskörningar (1110/2010)

2. Rätt till skolskjuts

Vid beviljande och ordnande av skolskjutsar tillämpar Lovisa stad principerna i 32 § i lagen om grundläggande utbildning. Utöver lagen om grundläggande utbildning tillämpas vid beviljandet av skolskjutsar de preciserande beslut eller grunder som Lovisa stad godkänt.

Om grunderna uppfylls, har eleven rätt till avgiftsfri skolskjuts till den närskola som hen anvisats.

Med skolväg avses den sträcka mellan hemmet och skolan/ platsen för förskoleundervisning vilken eleven dagligen färdas till och från den skola/den plats för förskoleundervisning (= närskola) som kommunen anvisat. Som skolväg räknas inte om eleven avviker från skolvägen eller om hen inte använder den skolskjuts som hen beviljats.

Med skolskjuts avses den för eleven avgiftsfria transport mellan hemmet och skolan/platsen för förskoleundervisning vilken den som svarar för undervisningen ordnar genom att använda det billigaste ändamålsenliga färdmedlet. Den avgiftsfria skoltransporten gäller eleverna i förskoleundervisning, grundläggande utbildning eller påbyggnadsundervisning.

När grunderna uppfylls, är Lovisa stad skyldig att ordna avgiftsfri skolskjuts för eleven eller ge understöd för att täcka de kostnader som förorsakas av transporten eller ledsagandet av eleven.

Eleven har ingen rätt till skolskjutsförmån om eleven antas till någon annan skola eller plats för förskoleundervisningen än den som staden anvisat (6 § 2 mom., lagen om grundläggande utbildning). Då kan såsom villkor för antagningen ställas att vårdnadshavaren svarar för de kostnader som transporten eller ledsagningen medför (32 § 3 mom., lagen om grundläggande utbildning). Vårdnadshavaren kan också ordna transport till skolan/förskoleundervisningen med eget färdmedel eller ett färdmedel som hen beställt. Då svarar vårdnadshavaren för alla kostnader och arrangemang som förorsakas av detta.

Om barnet bor växelvis hos båda sina föräldrar, har barnet endast en officiell bostad (bostad enligt befolkningsregistret). Utgående från den här bostaden anvisar kommunen eleven en närskola. Kommunens skyldighet att ordna skolskjuts i enlighet med lagen om grundläggande utbildning baserar sig endast på barnets officiella bostad.

Elever som deltar i förberedande undervisning inför den grundläggande utbildningen har inte en sådan rätt till skolskjuts som avses i lagen om grundläggande utbildning. I Lovisa stad har elever som deltar i förberedande undervisning inför den grundläggande utbildningen rätt till skolskjuts om skolskjutsgrunderna uppfylls.

2.1. *Primärskola dvs. närskola/närmaste plats för förskoleundervisning*

Förutsättningen för skjutsförmånen är att eleven går i den primärskola/deltar i förskoleundervisningen vid den plats som Lovisa stad anvisat. Till andra skolor/platser för förskoleundervisning än till dem som Lovisa stad anvisat ordnas inte transport och transport till dem ersätts inte.

2.2. *Skolvägens längd*

I lagen om grundläggande utbildning fastställs följande om skolvägens längd: "Om eleven i förskoleundervisning eller grundläggande utbildning har längre än fem kilometer till skolan har hen rätt till fri transport."

I de grunder som nämnden för fostran och bildning i Lovisa stad fastställt beviljas en elev i förskoleundervisning och grundläggande utbildning skolskjuts till den primära plats för förskoleundervisning eller grundläggande utbildning som staden anvisat när skolvägens längd är:

- för elever inom förskoleundervisning och på årskurserna 1–3 inom grundläggande utbildning över 3 kilometer
- för elever på årskurserna 4–9 inom grundläggande utbildning över 5 kilometer.

Skolvägens längd räknas enligt den kortaste, tryggaste för fotgängare lämpade väg som är allmänt i bruk, enligt den permanent adress som barnet har enligt befolkningsregistret, från fastighetens anslutning till en mätpunkt som fastställts vid skolans port (bilaga). Om eleven kan färdas till skolan alternativt längs med en för gång-, lätttrafik eller biltrafik avsedd väg, anses som skolväg den kortaste sträcka längs med vilken skolan/förskolan kan nås till fots med iakttagande av trafikreglerna. I mätningen beaktas dessutom om rutten kan användas även under vintertid. Kommunen har ingen skyldighet att ordna transport för hela sträckan. Skolvägen mäts med ett datorprogram. Vid behov utförs kontrollmätningen av centralen för bildning och välfärd och stadens mätningssavdelning.

2.3. *Tid som får användas för skolresor*

Enligt 32 § i lagen om grundläggande utbildning får elevens dagliga skolresa med väntetider inberäknade ta högst:

- två och en halv timme när eleven är under 13 år när läsåret börjar
- tre timmar när eleven är över 13 år när läsåret börjar.

Som beräkningsgrund för att mäta den tid som går åt att till fots gå till skolan används Kommunförbundets beräkningsdirektiv, enligt vilket det tar 13 minuter att gå till fots en kilometer.

2.4. Skolvägens farlighet

Om elevens skolväg till den plats för förskoleundervisning eller för grundläggande utbildning eller en del av vägen anses farlig, ordnar staden skoltransport för hela skolvägen eller den del av vägen som anses farlig. Skolvägens trygghet bedöms utgående från Koululiitu-programmet. Skolans rektor fattar beslut om att bevilja skolskjuts.

I undantagsfall kan frågan om en speciell vägsträckas farlighet tas upp till prövning i nämnden för fostran och bildning, som fattar beslut i frågan.

Nämnden för fostran och bildning fattade följande beslut om farliga vägar och vägavsnitt 26.3.2019 § 26:

- Lappträskvägen, väg 176, från Björklundavägens korsning norrut, kan vara farlig även för sjätteklassister.

Nämnden för fostran och bildning fattade följande beslut om farliga vägar 20.9.2023 § 109:

- Tetomvägen 167 kan vara farlig även för elever i sjätte klassen på vägavsnittet från Forsbyvägen 1673 till Drombomvägens korsning.

Nämnden för fostran och bildning fattade följande beslut om farliga vägar 20.3.2024 § 36:

- Elimäsvägen, väg 1792, mellan Abborfors och Parkallén, kan vara farlig även för sjätte klassister.
- Hardomvägen, väg 1761, mellan Hopomvägens korsning norrut till början av lätttrafikleden kan vara farlig även för sjätte klassister.

Nämnden för fostran och bildning fattade följande beslut om en farlig vägsträcka 25.9.2024 § 106:

- Borgåvägen, väg 170, vägsträckan mellan Söderkullavägens korsning och Spökbackavägens korsning kan vara farlig året runt också för sjätte klassister.

Det är möjligt att ansöka om transport på grund av rovdjursobservationer eller ändringar som anknyter till dessa och gäller den nuvarande transportsrutten. Elevens situation bedöms från fall till fall utifrån ansökan. För behandling av ansökan ska man begära ett utlåtande från den lokala viltvårdsföreningen.

Skolvägens farlighet kan ändras under läsåret då den avgiftsfria skoltransporten även kan beviljas för en viss tid.

2.5. Förskoleundervisningens skolskjuts och småbarnspedagogikens skiftesvård

Skolskjuts för ett barn i förskoleundervisning ordnas i enlighet med 32 § i lagen om grundläggande utbildning mellan barnets officiella bostadsadress och den av kommunen anvisade förskoleplatsen. Om barnet under samma dag deltar i skiftesvård inom småbarnspedagogiken utöver förskoleundervisningen, ordnar kommunen transport mellan småbarnspedagogikenheten och förskoleplatsen som en del av genomförandet av förskoleundervisningen.

Vårdnadshavarna ansvarar för transporten mellan hemmet och småbarnspedagogikenheten.

Ordnande av skiftesvård utvidgar inte den rätt till skolskjuts som föreskrivs i lagen om grundläggande utbildning.

2.6. Skolskjuts från två bostadsadresser, tidsbegränsat försök 1.8.2026-31.7.2028

Under försöket kan skolskjuts ordnas från två bostadsadresser under följande förutsättningar:

- eleven bor regelbundet hos två vårdnadshavare inom Lovisa stads område
- boendet är förutsägbart och genomförs i huvudsak som hela växelveckor
- förutsättningarna för avgiftsfri skolskjuts uppfylls från vardera adressen separat enligt 32 § i lagen om grundläggande utbildning
- transporten kan ordnas på ett säkert och ändamålsenligt sätt
- arrangemanget inte orsakar staden oskäligen tilläggskostnader.

Med oskäligen tilläggskostnader avses en situation där ordnande av transport från två adresser förutsätter en separat körning eller anskaffning av ett nytt transportavtal, en betydande ruttavvikelse eller användning av ett extra fordon, eller medför en väsentlig ökning av transportkostnaderna. Vid bedömningen beaktas även konsekvenserna för transportsystemets funktion, andra elevers restider samt de totala kostnaderna.

Beslut om skolskjuts fattas utifrån en helhetsbedömning i det enskilda fallet.

Principerna tillämpas likvärdigt på alla elever i motsvarande ställning. Försökets konsekvenser följs upp med avseende på kostnader, funktion och likvärdighet. En utvärdering av försöksresultaten föreläggs bildningsnämnden senast våren 2028. På denna grund fattas beslut om att permanent införa, ändra eller avsluta modellen.

3. Att ansöka om och bevilja förskol- och skolskjutsar

Skolskjutsförmån beviljas utan ansökan till den närskola som Lovisa stad anvisat om de kilometergränser som fastställts i grunderna överskrids eller skolvägen har klassificerats som farlig. Beslutet om skolskjuts för elever i förskoleundervisning och elever i årskurs 1–6 fattas av skolans rektor för ett läsår åt gången. Rektorn fattar beslut om skolskjuts för elever i årskurs 7–9 i början av årskurs 7. Rätten till kostnadsfri skolskjuts upphör om grunderna för skolskjuts inte uppfylls för eleven.

Vårdnadshavaren ska ansöka om skolskjutsförmån för en enskild elev eller ändring av förmånen med separat ansökan. Till ansökan ska alltid bifogas ett utlåtande av en sakkunnig om skolvägens besvärlighet. I utlåtandet ska konstateras ett individuellt behov av och individuella grunder för transporten. Av ansökan ska även framgå tidsperioden under vilken transporten är nödvändig och transportformen. Utlåtandet förpliktar inte kommunen att ordna transport. Behovsprövade beslut om skolskjuts fattas av utbildningschefen för ett läsår åt gången. Utlåtandena av sakkunniga ska årligen skickas som bilaga till ansökan om de inte är av permanent karaktär.

I specialfall, som till exempel i fråga om skolskjutsar på grund av medicinska orsaker, kan skolskjuts ordnas eller ersättas för en kortare tid.

Beslutet om skolskjuts kan också basera sig på ett utlåtande av en mångprofessionell grupp.

Ett beslut om särskilt stöd som fattats för en elev berättigar inte automatiskt till skolskjutsförmån. Om den huvudsakliga undervisningsgruppen ändras beslutar utbildningschefen om rätten till skolskjuts.

Om vårdnadshavarna inte är nöjda med tjänsteinnehavarens beslut, kan de överklaga beslutet hos Helsingfors förvaltningsdomstol. Till varje beslut bifogas anvisningar om hur man söker ändring.

4. Att planera och ordna skolskjutsar

Planering av skolskjutsarna och deras arrangemang inleds i maj efter att beslutet om skolskjutsar fattats.

Skjutsplaneringen och -arrangemangen genomförs i samarbete med planeraren, skolornas rektorer och trafikidkarna så att skjutsarna kan ordnas tryggt, ekonomiskt och ändamålsenligt så att lagen och förordningarna följs.

Man försöker i första hand ordna skjutsarna med kollektivtrafik. Om skolskjutsarna inte kan ordnas med kollektivtrafiken, ordnas de med bland annat beställningsbussar eller -taxibilar.

Transporten ordnas inte nödvändigtvis för hela skolvägen, utan eleven bör vara förberedd att hen färdas en del av skolvägen på egen hand. Den kilometergräns utifrån vilken skolskjutsen beviljas är den längsta möjligaste sträcka som eleven kan färdas på egen hand. För elever som färdas med taxibilar fastställs trygga platser för upphämtning och ledsagning. Den totala tid med väntetider inberäknade som går åt till skolskjutsen och till att gå till fots på egen hand får ändå inte överskrida de tidsgränser för daglig skolresa som angetts i lagen om grundläggande utbildning. Då grunderna för skolskjuts uppfylls för en förskoleelev används taxi/beställd buss som transportform.

Dessutom beaktas följande aspekter vid planeringen av skjutsarna:

- skolornas timresurser
- läsordningsarrangemang
- möjlighet att sammanfoga skjutsarna och rutterna för flera skolor och fortsatta förbindelser
- eventuell väntetid, att beakta tidsgränsen för väntetid (2,5/3h)
- jämnt bemötande av eleverna i olika delarna av kommunen
- redan befintliga trafikarrangemang/kollektivtrafik
- beställnings- och taxiskjuts som sekundära transportalternativ
- transportkapacitet och dess tillräcklighet
- farliga vägar, broar eller övriga krävande aspekter i vägnätet som finns på området och längs skolvägarna

4.1. Väntetider för transporter

Eleven kan under sin skolresa vara tvungen att använda flera olika transportmedel. På grund av tidtabellen och rutterna kan det vara möjligt att eleven ska vänta på skolskjutsen på morgonen innan förskoleundervisningen/skolan börjar och på eftermiddagen efter skolan är slut. Innan skoldagen börjar övervakas skolskjutsellevna. När skoldagen avslutas, ska eleven som väntar på transport ha möjlighet till handledd sysselsättning. Den som ordnar undervisningen svarar för övervakning av eleverna.

Man försöker hålla de dagliga väntetiderna inom rimliga gränser genom att utnyttja de gemensamma transportsarrangemangen.

4.2. *Skolskjutsar som avviker från läsordningen*

Skolskjutseleven är berättigad till skolskjuts också före eller efter stödundervisning. Rektorn ordnar transportsarrangemangen för eleven som getts kvarsittning så att eleven kan åka hem med en senare tur eller skjuts enligt tidtabellen eller på något ordnat annat sätt. Det ordnas i regel inga separata skjutsar från klubbarna, såvida det inte uttryckligen anges separat.

Morgon- och eftermiddagsverksamhet ska ordnas med beaktande av att de barn som deltar i verksamheten och som har rätt till stöd för skolresor har möjlighet att använda denna förmån. Förutsättningen för förmånen är att använda den befintliga rutten eftersom det inte ordnas en separat transport.

4.3. *Ersättning till ledsagare för transport*

Lovisa stad kan betala vårdnadshavare ersättning för de kostnader som förorsakas av transporten av eleven. Förutsättningen för ersättningen för ledsagare är att Lovisa stad inte har ordnat transporten på något annat sätt. Om ledsagningen fattas alltid ett separat fallspecifikt beslut. Understödet söks innan vårdnadshavaren börjar skjutsa barnet, och betalningsgrunden är ersättningen för användning av egen bil enligt det kommunala tjänstekollektivavtalet. Ersättningen betalas endast i en riktning, då eleven skjutsas av vårdnadshavaren. I undantagsfall, till exempel om skolbilen går sönder: om skolskjutsrutten inte alls kan köras kan vårdnadshavaren själv skjutsa grundskoleeleven och ansöka om ledsagarersättning för resan. Ersättningen betalas i efterhand till vårdnadshavarens bankkonto utgående från den redogörelse som bifogats till ansökan.

4.4. *Att skjutsa eleven om det finns lediga platser*

Om eleven inte är berättigad till skolskjuts på grund av skolvägens längd, kan vårdnadshavaren komma överens med trafikidkaren om att barnet skjutsas om det finns platser i bilen. Då betalar vårdnadshavaren transportkostnaderna direkt till trafikidkaren. Eleven som skjutsas enligt överenskommelsen antecknas som extra elev i trafikidkarens förteckning över skolskjutselever.

4.5. *Informering*

Skolornas rektorer skickar vårdnadshavarna för elever i årskurs 0–7 ett beslut om rätten till skolskjuts i maj/juni. Rutterna, transportformen och tidtabellerna meddelas i augusti innan läsåret börjar.

Det finns en elektronisk anslagstavla för exceptionella omständigheter där det publiceras aktuella uppdateringar om inställda och ändrade skolskjutsbussturer direkt från bussbolagen. Anslagstavlan finns på adressen loviisa.school.

Skolornas rektorer har ansvar för att man går igenom principerna och reglerna om skolskjuts tillsammans med eleverna i början av varje läsår. Rektorerna har ansvar för att vårdnadshavarna informeras på våren om de kommande skolskjutsförändringarna för elever som övergår från årskurs 3 till årskurs 4. Rektorerna informerar också vårdnadshavare om vägförhållandena ändras. Skolan

meddelar vårdnadshavarna till skolskjuts eleverna om principerna för skolskjuts. Man kan läsa principerna på Lovisa stads webbplats www.lovisa.fi. I oklara fall som gäller skolskjutsar inom förskoleundervisning och grundläggande utbildning ska vårdnadshavarna i första hand kontakta rektorn för den egna skolan eller planeraren inom skolväsendet.

5. Regler och anvisningar

Trafiksäkerheten är av central betydelse under skolskjutsen. Skolans regler gäller även under skolresan.

Vårdnadshavare till barn som använder kommunal skolskjuts är ansvariga för att barnet tryggt kan ta sig från hemmet till bussen eller taxin och tillbaka. Vårdnadshavarna ansvarar för att de elever som börjar i skolan eller förskolan och också äldre elever lär sig känna skolvägen, tidtabellerna och hur man rör sig i trafiken. Dessa saker ska repeteras årligen.

Nedan finns principer och anvisningar som man ska följa under skolskjutsarna. Genom att följa principerna är skolskjutsarna smidiga och trygga.

5.1. *Anvisningar för elever och vårdnadshavare*

- Eleverna är i tid på upphämningsplatsen.
- En försenad elev transporteras inte separat.
- Trafikidkaren ska meddelas om elevens frånvaro omedelbart.
- Eleven har klätt sig efter väder.
- Eleven använder en reflex eller reflexväst (även på stadsområdet och i tätorten)
- Eleven får ta med sig i bilen endast sådan sportutrustning och övriga saker som hen enligt läsordningen behöver till exempel på idrottslektionen och som man kommit överens om med skolan. Vårdnadshavaren ska se till att sportutrustningen och de övriga sakerna har packats på lämpligt sätt.
- Man stiger på bilen i lugn och ro.
- Man sätter sig på de överenskomna sittplatserna.
- Man får inte röra sig i bilen under skjutsen.
- Man ska ha säkerhetsbältet fastspänt under hela resan.
- Ryggsäckarna förvaras vid fötterna, i famnen eller i bagageutrymmet.
- När eleven stiger av bilen, får hen inte korsa över vägen framför eller bakom skolbilen utan hen måste vänta tills bilen har åkt.
- Chauffören väntar på eleven 5 minuter efter att skoldagen har avslutats. Om eleven av orsaken som beror på eleven själv missar skolskjutsen, anser man att transportsplikten som gäller eleven har blivit uppfylld (det lönar sig att diskutera hemma vad för följder att bli försenad har och även lärarna ska ägna uppmärksamhet åt detta).
- När eleven använder bussen, ska hen ge ett klart stopptecken åt bussen.
- När det är mörkt och dunkelt ger en reflex betydligt bättre synlighet.
- Vårdnadshavarna övar med barnet hur man åker med buss.
- Eleven får inte ta med kompisar i skolbilen.

- Vårdnadshavaren kan inte beställa skolskjuts eller göra ändringar i rutten.
- På morgnarna kan skolskjutsen anlända lite senare än vid den meddelade tidpunkten.
- Skolskjutsfordonet får inte köra förbi upphämningsplatsen före den överenskomna tidpunkten om alla elever som enligt körförteckningen stiger på fordonet på upphämningsplatsen inte är med i fordonet.
- På eftermiddagarna hämtas skolskjutseleverna från skolorna i enlighet med den planerade rutten.

Vårdnadshavarna instruerar sitt barn hur man uppför sig sakligt och reser tryggt under skolresorna och berättar vid behov för chauffören om barnets sjukdomar (till exempel diabetes, epilepsi) och eventuella medicinering.

Chauffören får och hen ska ingripa i störande händelser under transporten.

Anvisningar för att åka med buss

Alla ska använda säkerhetsbälte när de sitter på en sådan plats som har säkerhetsbälte. Chauffören av skolbilen (beställningstrafik, taxi, minibuss) ska också använda säkerhetsbälte.

Resekort

Under den första skoldagen tilldelas eleverna ett personligt rese- eller busskort som är giltigt i bussarna endast under skoldagen och endast på rutten mellan hemmet och skolan (2 resor/dag). Med skolväg avses den sträcka som eleven utan omvägar färdas från hemmet till skolan och från skolan direkt hem. Staden skaffar läsårets första busskort. Om kortet försvinner, blir stulet eller går sönder, ska man omedelbart meddela skolan om detta.

Om busskortet försvinner eller går sönder beställer skolan ett nytt busskort till eleven, det nya kortet kommer på 1–2 veckor. Eleven/vårdnadshavaren faktureras för pantavgiften för det nya busskortet, vilken för närvarande uppgår till 6,50 euro. Tiden mellan att kortet försvunnit/gått sönder och att eleven fått sitt nya kort står eleven själv för resekostnaderna. Om eleven har glömt kortet hemma eller i skolan, noterar chauffören elevens uppgifter (namn, skola, årskurs) på en blankett från centralen för bildning och välfärd och bussbolaget fakturerar resorna månatligen av centralen för bildning och välfärd. Busskortet är Lovisa stads egendom, och man får inte klottra, vika eller på annat sätt skada kortet.

Ett uppsåtligt förstört kort ska ersättas av eleven eller vårdnadshavaren. Om kortet inte fungerar, ska man kontakta skolan. För byte av ett kort som inte fungerar uppbärs ingen avgift. Kortet returneras till skolan i slutet av läsåret eller då behovet av eller rätten till skolskjuts förändras. Om kortet inte returneras, debiteras eleven kortets pris. Centralen för bildning och välfärd beviljar tillstånd för att avvika från denna praxis.

5.2. *Anvisningar för skolor*

- Skolan har ansvar för att informera vårdnadshavarna om skolskjutsarrangemangen.
- Skolans rektor ser till att trafikidkaren får skolskjuts elevernas tidtabeller och andra uppgifter i tid.
- När man planerar läsordningarna, ska man beakta skjutsarrangemangens kostnadseffektivitet så att man alltid i första hand använder kollektivtrafik.
- Skjutsrutterna för eleverna schemaläggs enligt läsordningarna.
- En skolgångshandledare tar emot vid behov elever som kräver särskild omsorg (till exempel elever med utvecklingsstörning, specialelever) när de anländer till skolan. Skolgångshandledaren ledsagar också dem till fordonet.
- Förskolan/skolan står för övervakning av skolskjuts eleverna och ordnar en väntlokal för dem.
- Varje skola har en person som ansvarar för skolskjutsarna.
- Förskolan/skolan skickar de aktuella uppgifterna för den person som ansvarar för förskolans/skolans skolskjutsar till trafikidkaren och vårdnadshavarna.
- Reklamationer som gäller skolskjutsar görs alltid skriftligt. I reklamationen ska antecknas tidpunkten och platsen för händelsen med exakt klockslag samt vilken trafikidkares transport det är fråga om.
- Förskolan/skolan står för de ändringar i skjutsarrangemangen som beror på avvikande läsordningar (inställningar av skjutsar och nya skjutsarrangemang).
- Förskolan/skolan informerar vårdnadshavarna om skolskjutsarrangemangen.
- Skolan beställer skolresekorten från Matkahuolto.
- Man försöker ordna sådan skolskjuts som behövs på grund av elevens olycksfall från och med dagen efter skolan fått läkarintyg.

5.3. Anvisningar för trafikidkare och chaufförer

- Bemöt barn som jämlika klienter och blivande vuxna.
- Ta hand om bra fysisk och psykisk hälsa som det krävande och riskabla arbetet förutsätter.
- Presentera dig för nya skolskjuts elever i början av läsåret.
- Ha namnförteckningen på skolskjuts eleverna med dig och uppdatera namnförteckningen genast efter eventuella förändringar.
- Bilen som används för skoltransporter ska uppfylla bestämmelserna och direktiven och vara snygg. Bland annat säkerhetsbältena ska vara i skick och bilen ska ha tillräckligt många säkerhetsbälten.
- Ärenden som berör eleverna eller deras familjer ska inte berättas vidare för utomstående. Elevförteckningen är avsedd endast för chauffören.
- Se till att eleverna har säkerhetsbältena fastspända innan du börjar köra.
- Följ trafikreglerna och hastighetsbegränsningarna och var ett gott exempel för barnen.
- Kom överens med personerna som ansvarar för förskolans/skolans skolskjutsar om upphämtnings-/avlämningsplatser för eleverna.
- Se till att elever som kräver särskild omsorg (till exempel elever med utvecklingsstörning) tas emot av den ledsagande personen.
- Kör rutterna i enlighet med beställningen och följ den överenskomna tidtabellen.
- Upprätthåll ordning i bilen.
- Stanna bilen så att eleven kan stiga på eller av bilen på en trygg plats.
- Placera elever i bilen så att du beaktar deras storlek och särskilda behov.
- Följ belastningsbestämmelserna.
- Transportera den utrustning som eleven behöver (till exempel skidor, pulka) på lämpligt sätt.
- Instruera eleven som stiger av.
- I problemfall kontakta vårdnadshavaren eller skolan.
- Bilen är försedd med ett alkolås (lagen om användning av alkolås vid skol- och dagvårdskörningar 1110/2010) och en skylt med texten skolskjuts som motsvarar skoltransportsförordningen.
- Trafikidkarnas/chaufförernas ansvar omfattar resan från när eleven stiger på bilen från hållplatsen vid hemmet eller upphämtningsplatsen tills eleven stiger av på skolans hållplats och tvärtom.
- Trafikidkaren ansvarar för kontrollen av brottslig bakgrund hos sina chaufförer (lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn 504/2002).

5.4. *Elevförteckningar*

Lovisa stad ger en elevförteckning till den chaufför som ansvarar för skolskjutsen. Förteckningen ska finnas i bilen under transporten, och centralen för bildning och välfärd uppdaterar förteckningen vid behov. Beställaren betalar endast skolresor för de förskole- och grundskolelever som antecknats i förteckningen. Staden står inte för skjutsar som avviker från förteckningen, till exempel transport av vänner. Tillfälliga sjukdomsfall som förutsätter transport meddelas på överenskommets sätt separat till chauffören, och dessa elever antecknas inte separat i förteckningen. Chauffören ska ha i sin bil också en förteckning över de elever som inte har rätt till skolskjuts, men som skjutsas genom en överenskommelse mellan chauffören och vårdnadshavaren. Förteckningen ska inlämnas också till centralen för bildning och välfärd, och transporten av dessa extra elever får inte påverka skolskjutsarrangemangen som staden godkänt.

5.5. *Undantagssituationer och meningsskiljaktigheter*

Elevens skolväg är rutten längs den kortaste vägen från hemmet till platsen för förskoleundervisning/skolan och tillbaka. Som skolväg anses inte om eleven avviker från skolvägen eller om hen inte använder den skolskjuts som hen beviljats, till exempel om eleven åker till kompis direkt från skolan eller vårdnadshavaren hämtar hen från skolan.

Skolskjutsen anländer inte till hållplatsen

Om körförhållandena är väldigt dåliga eller av andra särskilda skäl kan det ibland hända så att bilen inte kan köra enligt tidtabellen. Trafikidkaren ska i så fall ordna ersättande skjuts i den mån det är möjligt. Eleven ska ändå inte vänta på skjutsen på hållplatsen hur länge som helst (=över 20 minuter), utan det är bäst att hen går tillbaka hem eller får en skjuts till skolan av sina vårdnadshavare. Om skolskjutsbilen inte kör alls kan vårdnadshavaren ansöka om ledsagarersättning.

Olyckor

Om skolskjutsfordonet hamnar i en trafikolycka, följer eleverna i första hand chaufförens anvisningar. Chauffören meddelar skolan om olyckan. Om det inträffar en lindrig olycka, är förskolan/skolan skyldig att informera vårdnadshavarna till eleverna om detta. Om det inträffar en allvarlig trafikolycka med personskador, ansvarar polisen för kontrollen och informeringen av situationen.

Exceptionella väderförhållanden

På grund av exceptionella väderförhållanden (till exempel hård köld) ordnas inte separata skolskjutsar. Skolskjutseleverna skjutsas ändå på normalt sätt. Barnen ska klä sig efter väder.

Man är inte nöjd med skjutsens kvalitet

Om eleven och hans vårdnadshavare inte är nöjda med skjutsens kvalitet, ska vårdnadshavaren kontakta förskolan/skolan. Förskolan/skolan utreder problemfall och antecknar dem tillsammans med rektorn. Man kontaktar trafikidkaren för att utreda problemfallen och förbättra tjänsten.

Meningskiljaktigheter med trafikidkare

Om det uppstår meningskiljaktigheter, ska man i första hand kontakta skolans rektor. Planeraren inom skolväsendet och utbildningschefen hjälper att lösa meningskiljaktigheter.

I regel anvisar trafikidkaren tillsammans med rektorn eleven en upphämnings-/avlämningsplats. Platsen kan vara en busshållplats, anslutning eller annan trygg plats med tanke på trafiken. Om elevens vårdnadshavare och trafikidkaren har olika åsikter om hållplatsens läge, fattar rektorn beslut om det slutgiltiga läget.

Skador eller vandalism

Om eleven vållar skador på och/eller vandaliserar skolskjutsfordonet, har hen skyldighet att ersätta skadan. Då överenskommer vårdnadshavaren och trafikidkaren sinsemellan om hur skadorna ska ersättas. Lovisa stad ersätter inte de skador som elever har vållat på skolskjutsfordonet.

6. Trafikfostran och -säkerhet

Lovisa stad försöker kontinuerligt för sin del förbättra skolresornas säkerhet och trygghet.

Det huvudsakliga ansvaret för trafikfostran ligger dock hos vårdnadshavarna, som är skyldiga att instruera sina barn i hur man rör sig tryggt i trafiken. Vårdnadshavarna ska se till att särskilt de elever som börjar i skolan, men också äldre elever, lär sig känna skolvägen, tidtabellerna och hur man rör sig i trafiken. Vårdnadshavarna ska visa och instruera barnet, och vid behov följa med och ledsaga barnet, tills hen lär sig röra sig självständigt i trafiken och ta hänsyn till trafiken. Vårdnadshavarna ansvarar för att de barn som får skolskjuts tar sig säkert hemifrån till bilen och från bilen hem.

Vårdnadshavarna ska bedöma om deras barn är tillräckligt moget att cykla skolvägen eller en del av skolvägen. Det rekommenderas att förskoleeleverna och eleverna på årskurserna 1 och 2 inte cyklar till skolan. Enligt lagen ska man alltid ha cykelhjälm när man cyklar. Dessutom ska man se till att använda en reflex under den mörka årstiden. Skolan har ansvaret för eleven efter att eleven stigit av vid skolan och från och med att skolan avslutas tills hen stiger på bilen.

Förskolorna/skolorna meddelar trafikidkarna och hemmen om undantag.

Lagen om upprätthållande av ordning i kollektivtrafik berättigar chauffören att avlägsna en passagerare som trots förarens förbud fortsätter att orsaka störning. Passageraren får ändå inte avlägsnas om det medför en hälsorisk för passageraren.

Eleven påverkar sin egen säkerhet även när hen åker med i skolskjutsen och använder kollektivtrafik. Chauffören ska ges arbetsro så att hen kan koncentrera sig på att köra. Eleverna får inte heller störa andra passagerare.

Kommunen har försäkrat alla elever mot en olyckshändelse inom förskoleundervisningen/i skolan eller under skolresan hos försäkringsbolaget If. Försäkringen gäller tiden inom förskoleundervisningen/i skolan samt exkursioner och andra utflykter som skolan ordnar. Försäkringen ersätter alla vårdkostnader som förorsakas av olycksfallet. Sakskador ersätts inte. Vid trafikolycksfall ska man ansöka om ersättningar i första hand hos det försäkringsbolag där man har trafikförsäkringen.

Trafiken på skolans gård ordnas så att den inte äventyrar elevs säkerheten. Skolorna anvisar vårdnadshavarna en säker avlämnings- och upphämningsplats för elever vid gården.

Trafikidkarnas/chaufförernas ansvar omfattar resan från hållplatsen vid hemmet eller upphämningsplatsen till skolans hållplats och tvärtom.

7. Bilagor

7.1. Skolornas mätningpunkter för en skolresa

Lovisavikens skola

<https://www.google.fi/maps/place/60%C2%B027'28.1%22N+26%C2%B013'58.8%22E/@60.4578143,26.2318997,285m/data=!3m2!1e3!4b1!4m14!1m7!3m6!1s0x0:0x5ed2d64f21e707ba!2zNjDCsDI3JzE1LjYiTiAyNsKwMTMnMTguMCJF!3b1!8m2!3d60.454341!4d26.22167!3m5!1s0x0:0x1e54bfa3fc819be8!7e2!8m2!3d60.457813!4d26.2329939>

Harjurinteen koulu, Ratakatu

<https://www.google.fi/maps/place/60%C2%B027'18.7%22N+26%C2%B013'14.4%22E/@60.4551837,26.220091,150m/data=!3m2!1e3!4b1!4m5!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d60.455183!4d26.220669>

Generalshagens skola

<https://www.google.fi/maps/place/60%C2%B027'40.8%22N+26%C2%B013'27.7%22E/@60.4613277,26.2237804,149m/data=!3m2!1e3!4b1!4m5!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d60.461327!4d26.224355>

<https://www.google.fi/maps/place/60%C2%B027'23.4%22N+26%C2%B014'01.1%22E/@60.4565117,26.2330556,149m/data=!3m2!1e3!4b1!4m5!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d60.456511!4d26.233632>

Ruukin koulu

<https://www.google.fi/maps/place/60%C2%B031'19.5%22N+26%C2%B027'43.8%22E/@60.5220953,26.4610703,282m/data=!3m2!1e3!4b1!4m5!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d60.522094!4d26.462161>

Tesjoen koulu

<https://www.google.fi/maps/place/60%C2%B028'26.8%22N+26%C2%B018'52.8%22E/@60.4740977,26.3140868,151m/data=!3m2!1e3!4b1!4m5!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d60.474097!4d26.314669>

Tessjö skola

<https://www.google.fi/maps/place/60%C2%B028'30.3%22N+26%C2%B018'51.4%22E/@60.4750957,26.3137035,151m/data=!3m2!1e3!4b1!4m5!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d60.475095!4d26.314286>

Valkon koulu

<https://www.google.fi/maps/place/60%C2%B024'17.8%22N+26%C2%B014'30.2%22E/@60.4049203,26.2404173,149m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d60.404946!4d26.241737>

Forsby skola, Koskenkylän koulu

<https://www.google.fi/maps/place/60%C2%B029'43.1%22N+25%C2%B056'06.3%22E/@60.4948206,25.9358012,307m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d60.495301!4d25.935086>

Sävträsk skola

<https://www.google.fi/maps/place/60%C2%B034'12.4%22N+26%C2%B003'06.1%22E/@60.5700042,26.0499551,224m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d60.570119!4d26.051686>

Isnäs in koulu + Isnäs skola

<https://www.google.fi/maps/place/60%C2%B023'53.5%22N+25%C2%B059'49.4%22E/@60.3981952,25.9962634,149m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d60.398199!4d25.997044>

7.2. *Direktiv för att räkna risktal för att korsa vägen*

Nämnden för fostran och bildnings beslut 26.3.2019, § 26

Kalkyl för att definiera och fastställa övergångens farlighet. För denna kalkyl behövs inloggning i Koululiituprogrammet.

1. Vägens farlighet framkommer från kartan där vägens färg anger farligheten i färdriktningen.
2. Övergångens risktal uträknas från vägens risktal:
  - a) som utgångspunkt är färdriktningens risktal även övergångens risktal (femsiffriga vägar)
  - b) risktalet i färdriktningen + 10 poäng (tre- och tvåsiffriga vägar)
  - c) ifall hastighetsbegränsningen är 80 km/h eller över används det risktal som Koululiitu anger för övergången (risktalet -10 poäng)
  - d) ifall sikten är dålig, eller ifall man ser att övergången annars kan vara farlig, används avvikande kalkyl för risktal utgående från utbildningschefens direktiv.